

U.S.A. CANADA

KONTAKTORGAAN VAN DE STUDIEGROEP USA/CANADA • OPGERICHT 10 JAN. 1970

Redactie: C.V.ten Brink
v. Oosten de Bruynstraat 147
Haarlem. Tel. 023 - 31 41 30

No. 17 - maart 1977

A M P H I L E X 77

Hoewel de door ons gewenste deelname van een groepsinzending, niet gerealiseerd kon worden, is er toch een "acte de presence" voor ons opengesteld.

Door middel van een informatiestand zijn wij in de gelegenheid, op deze grootse Internationale Postzegeltentoonstelling, een voor onze studiegroep zo belangrijk "vlagvertoon" te mogen brengen.

Als propagandamiddel is dit voor ons streven, een unieke gelegenheid méér naar buiten te treden.

Van onze zijde zal dan ook al het mogelijke worden gedaan, deze voor ons gunstige omstandigheid, ten volle tot zijn recht te laten komen.

Van 26 mei tot 5 juni zal onze stand geopend zijn, om geïnteresseerde bezoekers, over onze werkzaamheid in te lichten en mogelijk als lid te zien toetreden. Zo'n gelegenheid doet zich zelden voor.

Op deze grootse postzegelshow doen ook twee onzer leden daadwerkelijk mee in de competitieklasse.

Toch wel vermeldingswaardig voor een zo kleine maar actieve studiegroep als de onze.

IS RUILEN NOG WEL EEN TE VERWEZELIJKEN VERWERVINGSVORM?

Naar aanleiding van gestelde vragen omtrent vermeende, al of niet voorkomende tegenstellingen in onze liefhebberij, t.a.v. verwervingsmogelijkheden van postzegels of brieven, wil ik hierbij gaarne daarover mijn mening geven.

Nauw verwant aan het verzamelen in welke vorm ook, is het verkrijgen van het ons begeerde objekt wat nog aan onze verzameling ontbreekt.

Er zijn vele vormen van verwerving aan te duiden.

Van oudsher was dit voornamelijk het "ruilen" van het één tegen het andere. Een dergelijke transaktie is echter al lang tot de historie gaan behoren. Men spaarde toen nog veelal de gehele wereld en alles wat maar enigzins op een postzegel geleek. Het album was een droog opbergboek van in hokjes verdeelde pagina's, waarbij een nummering aan de hand van een eveneens droge catalogusopsomming, aangaf waar men zijn zegels moest plakken. Een gemotiveerde zelfwerkzaamheid ontbrak, waarbij enige kennis of persoonlijk inzicht overbodig was.

Zo'n vijftig jaar geleden bestond er nog wel ruilmogelijkheid, waarbij niet zo nauw op waarde en/of kwaliteit van het zegel werd gelet. De postzegelhandel was meestal een bijverdienste naast andere bezigheden en was niet voor die tijd een lonend bedrijf.

Zo kon het ruilen van dikwijls onoverzichtelijk materiaal een grote verwervingsvorm zijn. Men ruilde maar wat her en der van welk land en welke oorsprong, datgene wat men nog niet had en daarmee basta.

Thans met zijn vele specialisatievormen in de filatelie, zijn kwaliteitseisen, zijn variateiten etc. werd vroeger vrijwel geen aandacht geschonken. Ruilen van postzegels is thans alleen mogelijk op een basis van de vertegenwoordigende waarde van elk zegel op zich. Daarbij is geld als een tussenschakel te aanvaarden, hetwelk een indirect ruilsysteem betekend. Daarbij worden onderlinge verschillen geëlimineerd op basis van de cataloguswaarderingen.

De nog veel gehoorde uitdrukkingen van "ruilbeurs, ruilgelegenheid, ruilavond en dergelijke hebben een geheel andere betekenis gekregen dan vroeger het geval was.

Het zich afzetten tegen "handel" is beslist uit de tijd.

VOLK (Presidenten).

Als basis hiervoor de serie Presidenten 1938-1954, aan te vullen met Herbert Hoover - Franklin D. Roosevelt - Harry Truman - Dwight D. Eisenhower - John F. Kennedy en als laatste Lynden B. Johnson.

Van Richard M. Nixon is er geen zegelbeeld; een president moet eerst overleden zijn, wil er een postzegel met zijn beeltenis uitkomen. (Het is met vrij grote zekerheid aan te nemen dat er van deze gewezen president, geen zegel zal worden gewijd. Red.).

Men plaatst onder de zegels weer de nodige informatie, als de ambtsperiode, politieke gezindheid e.d.

VOLK (Andere mensen).

Zij kunnen soms van meer betekenis voor het land zijn geweest, dan menig president. De postzegels geven ook hier weer onnoemelijk veel keus: kleine politici, grote generaals, strijdsters voor vrouwenrechten, luchtvaartpioniers, industriëlen, medici, uitvinders, gewone mensen en ongewone mensen. De serie "Famous Americans" van 1940 levert diverse zegels hiervoor.

CULTUUR (Bouw- en schilderkunst).

Van de bouwkunst is weinig op de zegels te vinden. De schilderkunst echter is vaak te vinden op de postzegels. Vooral de laatste jaren verschijnen er nogal wat zegels die hierin geplaatst kunnen worden.

(Letterkunde). Ook hier ruime mogelijkheden. De serie van de Famous Americans biedt voor de afdeling cultuur ruime keus.

(Muziek). Hierin mag natuurlijk de afbeelding van de befaamde jazzmusicus W. C. Handy, (componist van o.a. van "Memphis Blues" en "St. Louis Blues") niet ontbreken. Evenals een afbeelding van Gershwin en John Ph. Sousa.

De cultuur is eventueel nog uit te breiden met de Indianencultuur, want uiteindelijk waren de Indianen de eerste bewoners van de Nieuwe Wereld.

De verzameling is nog in opbouw. Een verzameling waarvoor 75

uitsluitend gebruik wordt gemaakt van de in de Verenigde Staten uitgegeven zegels. Ik zou me kunnen voorstellen dat wanneer je de Indianen-cultuur er in betreft, ook eigenlijk de zegels van Midden- en Zuid-Amerika zou moeten opnemen.

De voorbereiding kost de nodige tijd. De tot nu toe door-
gewerkte literatuurlijst bevat meer dan een tiental daar-
voor benodigde boekwerken. Ok de dag- en weekbladen kunnen
soms de nodige informatie bevatten. Echter het is juist
die voorbereiding die je zoveel genoeg kan verschaffen.
Een verzameling is nooit compleet, dagelijks kunnen er
nog zegels verschijnen, welke er in opgenomen behoren te
worden.

Tot zover mijn persoonlijk verhaal. Er zijn echter vele
andere en vaak betere mogelijkheden om je uit te leven.
Op tentoonstellingen sta je verwonderd te kijken naar wat
je van bloemen, dieren, auto's, sport e.d. al niet kunt
maken.

Thema's naar het doel van de uitgifte, b.v. 100 jaar UPU,
thema's naar het onderwerp, b.v. vliegtuigen.

Veelal opgesierd met postwaardenstukken.

De keus is groot, de voldoening ook.

(Slot).

NASCHRIFT VAN DE REDAKTIE

Aldus het relaas van ons lid Van den Bosch, hetwelk ons een
persoonlijke visie en belevenis laat zien.

Eigen inzicht met een bewust nastreven wat men zichzelf ten
doel stelt in het zo uitgebreide gebied der filatelie.

Zo'n zienswijze geeft veel méér voldoening en verzamel-
vreugde, dan een klakkeloos vullen van een voordrukalbum.

Er zullen vanzelfsprekend andere meningen bestaan omtrent
een gekozen verzamelwijze, dat is maar goed ook want een
gelijkgerichte manier in massa nabootsen, zou gauw tot ver-
veling gaan leiden.

Wie volgt het voorbeeld als hier gesteld?

Schrijf óók eens in kortere of langere bewoordingen datgene
wat Uzelf zo treft in het verzamelen. Uw persoonlijke en
gewaardeerde mening stellen wij allen zeer op prijs, daar
kunt U zeker van zijn. Doet het nú!

THE PICTURAL ISSUE OF 1869

De Amerikaanse postzegeluitgifte van 1869 doorbrak een tot dan toe strak volgehouden mening, dat een postzegel alleen een afbeelding mocht dragen van een staatshoofd. In vele landen die destijds hun zegels versierde met de konterfeitsels van keizers, koningen of presidenten, is Amerika en ook niet te vergeten Canada buiten deze homogeniteit gestapt. Als eerste moet hier genoemd worden de Canada-uitgifte van 1851, de three pence Beaver-stamp. De "Picturals" van de Verenigde Staten bogen echter op de eerste beeldzegelserie, waarbij met het bestaande begrip van een z.g.n. portrettengalerij op postzegels werd doorbroken. Wel komen in deze serie nog wel enkele van de grote presidenten aan bod, wat wellicht aan het feit lag, dat de diverse meningen van de betrokken autoriteiten geëerbiedigd moesten worden. Overwegend echter is wel dat uit deze serie van totaal negen verschillende waarden, er zes een meer illustratief beeld te zien geven dan een portretafbeelding.

De publieke opinie na uitgave van deze unieke postzegels waren sterk verdeeld. Het merendeel struikelde over het zo kleine formaat der zegels. Ook het vierkante formaat ging velen tegen de gestandariseerde rechthoekformule wat te ver. Er is destijds enorm veel beroering geweest om deze bruusk ingevoerde vormafwijkingen. Zo waren de klachten dat zo'n klein zegeltje het zo grote Amerika onwaardig was ten opzichte van andere landen.

De op naar het buitenland verzonden post zou een minderwaardig karakter uitdrukken t.a.v. Amerika's grootheid. De oorzaak is nooit duidelijk aan het licht gekomen waarom tot dit kleine formaat werd overgegaan. Wellicht was de, na de Burgeroorlog van 1861-1865, papiervoorziening en de begrotingsbudgetten dermate gering, dat het als een noodoplossing moet gezien worden.

Het is echter wel een feit van betekenis dat deze serie het maar zeer kort voor een postzegeluitgifte uithield.

Ondanks al de bezwaren welke aan deze uitgifte kleefde, is het voor ons verzamelaars een buitengewoon objekt met vele bijzondere eigenaardigheden, welke andere uitgaven missen. Bekend is o.a. dat de drie cent "Locomotive" een allenzins geliefd zegeltje bij vele postzegelliefhebbers geworden is. De 1 cent "Franklin" is door zijn ronde beeldrager ook een prachtig staaltje van zegelontwerp. Daarbij past zich de bruin-oranje kleur zich uitstekend aan. Dit zegel was er voor om de stedelijke post (Drop Letter Post) frankeermogelijk te maken en derhalve ook voor bijfrankering bedoeld. De vaak prachtige stempels uit die tijd welke diverse afbeeldingen hadden (Fancy Cancellations) werden behalve in het normale zwart ook in verscheidene kleuren op de zegels geplaatst. Vooral op deze 1 cent en de 10 cent "Shield and Eagle", welke in geel-oranje verscheen, doen deze stempelkleuren het bijzonder decoratief. Zo ontstonden juweeltjes van zegel-stempelcombinaties welke elders zijn weergave niet vond. Van het twee-cent zegel gaat ook een bekoring uit, hoewel de tekening van het dravende paard niet geheel in overeenstemming met de werkelijkheid is.

De 12-cent "S.S. Adriatic" is ook zo'n fascinerend zegeltje, welke ons een blik geeft, van de destijds zo belangrijke vervoersmogelijkheid tussen de contingenten onderling, het stoom-zeilschip. Dit motief werd gekozen omdat de zegelwaarde verband hield met het vereiste porto voor overzeepost en het 3-centzegel meer voor binnenlandse post, dus treinpost bestemd was.

Het Washingtonzegel van 6-cent is ook een fraai uitgebalanceerd zegel met een prachtige omlijsting van het portret. Het 15-centzegel laat ons de landing van Columbus zien en is met het 24-cent zegel "The Declaration of Independence" een uniek staaltje van postzegelkunst. De miniaturele afbeeldingen der personen zijn dermate herkenbaar uitgebeeld, dat van een voor die tijd bijzondere grafeertechniek kan worden gesproken. Ook het destijds nogal moeilijk te verwerken van twee kleuren op een zegel, in verband met het "sluiten" der kleuren onderling, is dit een voorbeeldige postzegelserie te noemen. Het 30-centzegel spant daarbij de kroon met de kleurcombinatie van karmijnrood met een
78 prachtig lichtblauw. (wordt vervolgd).

In verband met de stijgende spanning in het Verre Oosten, wilde de Panam Singapore opnemen in haar luchtnet en daarom werd op 14 november 1940 het verzoek daartoe ingediend voor een tijdvak van vijf jaar. Op 29 april 1941 kreeg zij de concessie en op 2 mei 1941 opende Capt. Barrows de 14-daagse dienst. Voor de verschillende trajecten werden fraaie stempels gebruikt. Alle stempels zijn producten van de Panam, met uitzondering van het stempel te Guam. Op 10 mei 1941 vond de retour plaats. Op 12 mei 1941 vond de eerste proef plaats van de postverzending vanuit Hongkong naar de Ver.Staten door de lucht, tegen een luchtrecht van \$ 2.- per $\frac{1}{2}$ oz. voor een brief en \$ 1.- voor een kaart.

Op 8 september 1941 ontstond een plan om Suva op te nemen in de zuidelijke Pacific-dienst tussen Canton en Noumea, hetgeen dan ook op 5 november 1941 plaatsvond. Op 11 november 1941 werd nog een eerste vlucht gemaakt van Nieuw Zeeland naar Fiji. Op 14 november 1941 vertrok een vliegboot naar de Ver.Staten met post voor het United Kingdom aan boord, het tarief was 4/6 per $\frac{1}{2}$ oz. Op 7 december 1941 werden toestellen en bases in de Pacific ingeschakeld voor de oorlogsvoering.

Toen de Japanners hun verradelijke aanval op Port Harbour deden, was de "Anzac Clipper" op weg van San Francisco naar Honolulu, een uur verwijderd van Pearl City.

Capt. H. Lanier Turner die radiografisch van de overval op de hoogte was gesteld, landde veilig bij Hilo.

De volgende nacht vertrok hij en wist veilig in San-Francisco te landen. Hiermede was voorlopig een einde gekomen aan een perfect werkende luchtdienst over 's werelds grootste watermassa, de Stille Oceaan.

De eer om als eerste op de Noord-Atlantische route geboekstaafd te staan, komt ook toe aan de Panam.

Het was n.l. wéér de Panam die op 20 mei 1939 de eerste vlucht maakte over het zuidelijke deel van de Atlantische Oceaan, van New York via Horta op de Azoren en Lissabon naar Marseille.

Ter gelegenheid van dit feit gaf de Amerikaanse PTT op

die dag een speciale luchtpostzegel uit van 30 cent. Deze eerste geregelde luchtpostverbinding tussen de Ver. Staten en Europa werd volbracht met de "Yankee Clipper" onder gezagvoerder Arthur S. Laporte. Aankomst te Marseille op 22 mei 1939. Op 25 mei werd de terugvlucht gemaakt. Gezagvoerder Laporte vervoerde toen met de "Yankee Clipper" 28.000 poststukken. Daarvan werden 6.439 stuks in de eerste landingshaven Lissabon uitgeladen. Bij de post voor het eerste traject bevond zich ook luchtpost uit Nederland, ongeveer 75 poststukken. Horta op de Azoren was de volgende landingsplaats. Daar werden 6.328 stukken uitgeladen. Op 27 mei 1939 keerde de "Yankee Clipper" weer terug naar New York.

De eerste vlucht over de noordelijke route van de Atlantische Oceaan maakte de Panam op 24 juni 1939. Toen vertrok de "Yankee Clipper" met gezagvoerder Gray van New York en bereikte via Shediac, Bodwood en Shannon op 25 juni 1939 Southampton. De eerste retourvlucht op de noordelijke route vond plaats op 30 juni 1939, aankomst te New York op 1 juli 1939.

Door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog moest de Panam haar activiteiten voorlopig onderbreken, maar na 1945 breidde het luchtnet der Panam zich snel uit.

DE PANAM NA 1945

In 1952 voltooide de Panam haar luchtlijnen rondom de wereld. In december van dat jaar werd n.l. Rangoon voor de eerste maal opgenomen in de dienstregeling.

Op 2 december 1952 vertrok een Constellation uit New York en bereikte Londen, Brussel, Frankfurt, Istanbul, Beirouth, Karachi en Calcutta, op 5 december Rangoon.

Op 4 december 1952 was uit San Francisco een Stratocruiser van de Panam vertrokken, die via Honolulu, Wake, Guam, Tokio, Hongkong en Bangkok naar Rangoon vloog, waar het toestel op 10 december 1952 arriveerde, waarmee de kring rondom de wereld was voltooid.

Op 10 oktober 1959 maakte de Panam haar eerste vlucht "Round the World", per straalvliegtuig van New York naar San Francisco, waar het toestel op 13 oktober 1959 landde.

De met deze vlucht vervoerde post kreeg een fraai bijzonder stempel.

De Panam heeft er ook naar gestreefd om als eertste luchtvaartmaatschappij met een straalvliegtuig, de Atlantische Oceaan te overbruggen. Doordat de aflevering van de eerste Boeing 707 door verschillende oorzaken werd vertraagd, werd haar die eer ontnomen door de Engelse B.O.A.C.

Op 4 oktober 1958 maakte de B.O.A.C. tegelijkertijd een vlucht van Londen naar New York en van New York naar Londen met haar nieuwe Comet 4, een machine die eigenlijk niet bedoeld was voor dergelijke trajecten.

De Panam volgde op 26 oktober 1958 met de Boeing 707 voor haar eertste oceaانvlucht per straalvliegtuig van New York naar Londen en Parijs. Daarna breidde de Panam haar Boeing-net snel uit. Op 26 augustus 1959 werd de vergrote intercontinentale uitvoering van de Boeing 707 ingezet op de lijn San Francisco-Londen. Hiermede kreeg de westkust van de Verenigde Staten een rechtstreekse en bijzonder snelle verbinding met West-Europa. De post vervoerd met deze vlu vlucht werd voorzien van een groot groen stempel met tekst: "First Pan Am Intercontinental Clipper Air Mail, San Francisco to Londen.

DE P.A.A. OVER DE POOL

In 1957 opende de Panam op de lijnen Amerika-Europa enige diensten via de poolroute. Er werd gevlogen vanuit San-Francisco, Los Angeles en Seattle. Daar het in de Verenigde Staten gebruikelijk is, dat bijzondere stempels gebruikt worden, zowel op het postkantoor in de stad, als op de luchthaven, kunnen de volgende mogelijkheden worden onderscheiden:

10-9-1957 Los Angeles-Londen	postkantoor - groen stempel
	luchthaven - rood stempel
10-9-1957 San Francisco-Londen	postkantoor - groen stempel
	luchthaven - rood stempel
13-9-1957 Los Angeles-Parijs	postkantoor - groen stempel
	luchthaven - rood stempel
13-9-1957 San Francisco-Parijs	postkantoor - groen stempel
	luchthaven - rood stempel
16-9-1957 Seattle-Londen	postkantoor - <u>zwart</u> stempel
	luchthaven - rood stempel

Hiermede wil ik dit artikel beëindigen. Het spreekt vanzelf dat lang niet alle eerste vluchten van de Panam besproken zijn. Ik heb alleen maar hier en daar een greep gedaan uit de overvloedige materie, die 's werelds grootste luchtvaartmaatschappij de verzamelaars biedt. De bedoeling van dit artikel is geweest, belangstelling te wekken van de luchtpostverzamelaars, voor een interessant verzamelgebied.

W.F.Briel
Kanaalweg 36
Leiden

ONZE PRIJSVRAAG

Kruiswoordpuzzles zijn blijkbaar bij onze leden niet zo geliefd. Slechts twee goede oplossingen kwamen bij ons binnen. De winnaars waren: Mw. M.M.van Putten-van Wijk en Hr. H.Wendt. Beiden verwierven een aardig prijsje. Ondanks deze geringe deelname gaan we toch weer verder met een enigzins andere puzzelvorm. Hopende dit keer meer animo te verwerven.

Het betreft hier het zoeken naar verborgen namen van bekende en beroemde personen uit de USA en Canada, welke op postzegels voorkomen. Uit de hieronderstaande zinnen moeten deze namen gevonden worden. Doe U best!

De was hing Tonia aan de lijn op. De politie liet Frank links passeren. Het spatbord werd vrij hard ingedrukt. In een spinneweb sterven vele vliegen. Om te schrijven is een pen nodig. Moet ik een fles port erbij doen? Weinig rantsoen was nog voorradig. Simon roept om hulp. Hij hoopt af te vallen met zijn gewicht. Is Hengelo wel levendiger dan Enschede? De vraag om persverslagen nam toe. De haan heeft andere veren dan de pauw. Andere ter beschikking staande feiten waren nodig. Hij wou juist even sonetten gaan voordragen. In het park mankeerde de nodige rust. Steeds tonen de feiten de werkelijke toedracht. Zeker had Wim oor erna mee te doen. Bel later even terug. Ik ben net terug van vakantie. Hij is van Ierse komaf.

DE USA-POSTZEGELBOEKJES (USA-Stamp-Booklets)

De eerste uitgave van postzegels in boekjesvorm is al van het jaar 1900. Geen bijzondere nieuwigheid dus in de postzegelverkoop. Ook ging deze wijze van postzegelverstrekking veelal aan het oog van de verzamelaar voorbij.

In ons eigen land kwam pas in 1964 het eerste postzegelboekje uit. Het duurde derhalve nog enige tijd alvorens deze een verzamelvorm kreeg. Thans is dit tot een ware rage uitgegroeid. Oorzaak is veelal de sterk opgelopen catalogusprijzen voor oude en ook thans nog bijzondere zegeluitgiften, welke het voor de min of meer eenvoudige postzegelliefhebber, een te kostbare zaak ging worden.

Men zoekt naar andere wegen zijn filatelistische behoefte een meer bereikbare vorm te geven. Daardoor ontstond een dermate grote belangstelling voor eenvoudiger materiaal, waar we gerust de postzegelboekjes in onder kunne brengen.

Ook het speculatief karakter van deze verzamelwijze sprak velen aan. De nogal talrijk voorkomende druk- en bind-onregelmatigheden werkten een animerende werking uit.

Vooraf ook dat er catalogi over dit objekt verschenen, gaf een aanzet daartoe. Spijtig is echter dat aan deze "rage" slechts weinig filatelistisch genoeg valt te beleven.

Het is merendeel het speculeren op sterk oplopende prijzen, waarbij het winstoogmerk op de eerste plaats komt.

Ook dan weer zal blijken dat het voor de meeste verzamelaars weer te duur is geworden.

Maar laten we niet afdwalen en ons weer gaan richten tot het eigenlijke onderwerp, de Amerikaanse postzegelboekjes.

Terstond zal men mij op de vingers tikken en wijzen op de bijzonder hoge prijswaarderingen in Scott-catalogus, t.o.v. deze postzegelvorm. Deze prijzen liegen er niet om, vooral de eerste uitgaven zo tot ongeveer 1912, zijn niet alleen zeer moeilijk te vinden, maar vragen ons ook diep, zeer diep in de beurs te tasten, vooral in complete boekvorm.

Maar daardoor zijn de uit deze boekjes gebruikte zegels niet als kostbaar aan te merken. Als losse ongebruikte en gebruikte exemplaren komen deze zegels in voldoende mate voor.

Het onderscheid te maken tussen de normale uitgifte en de zegels uit een boekje, is vrij moeilijk te bepalen. Immers zij hebben allen hetzelfde zegelbeeld gemeen, watermerk, 83

papier en kleur zijn vrijwel gelijk en bieden geen onderscheidelijke factoren, om een juiste bepaling mogelijk te maken. Toch is er een manier om met zekerheid een boekjeszegel met een normaal zegel te onderscheiden.

1) een positief bewijs is een zegelpaar waarvan de beide zijkanten ongeperforeerd zijn, deze zijn beslist uit een boekje afkomstig omdat in deze vorm geen andere mogelijkheid aanwezig is te achten.

2) het zegeltype, vooral bij de z.g.n. medaljonserie van 1908-1918, wat enigzins door vorm en vooral door kleur enigzins afwijkt, van de bestaande veltypen.

3) het watermerk. In vele gevallen zijn deze in verticale stand aangebracht, in tegenstelling met de horizontale stand bij de normale zegeluitgaven.

Een uitzondering op de regel is de uitgave van 1917-19, de A.E.F.-postzegelboekjes (American Expeditionary Force). Ten behoeve van postverzending door militairen welke in diverse landen hun bestemming hadden, werden speciale postzegelboekjes uitgegeven. Deze bevatte velletjes van dertig zegels, in de waarden van 1 en 2 cent.

Voor hen die in deze materie verder willen bekend worden, zullen wij in de toekomst daarop nog wel eens terugkomen. Literatuur hierover is mij vooralsnog onbekend en dus zal het in zekere mate zelfstudie gaan betekenen.

Aan de hand van de Scott-catalogus is reeds een zekere inzichtmogelijkheid ten aanzien van de uitgegeven boekjes.

Verder zal het "speurwerk" betekenen voor hen die zich er mee bezig houden. In het meest ordinaire massagoed kan met enig geluk, diverse boekjeszegelpaartjes gediept worden.

Op de duur kan binnen onze groep een gezamenlijk nastreven bevorderd worden, onder een min of meer deskundige begeleiding, waardoor een interesse gewekt wordt voor deze verzamelvorm bij uitstek.

De boekjes welke de laatste jaren werden uitgegeven en dus nog wel eens worden gevonden, zouden daarbij als een geheel, in een dergelijke verzameling kunnen worden opgenomen.

Degene welke alreeds met deze zijweg der filatelie bezig is, zou een bijdrage kunnen leveren, om te komen tot wat meer kennis en inzicht omtrent dit interessante verzamelonderwerp.

VtB

HISTORISCHE FEITEN EN GEBEURTENISSEN UIT DE GESCHIEDENIS DER VERENIGDE STATEN, OP POSTZEGELS WEERGEGEVEN

(vervolg)

In het begin van 1777 telt het leger van Washington nog slechts 4000 man. In Engeland is een grootscheeps plan opgemaakt: Generaal Howe moet Philadelphia innemen, terwijl generaal Burgoyne vanuit Canada naar het zuiden moet doorstoten.

Eind september verovert Howe Philadelphia, maar inmiddels is in het noorden de beslissende slag al gestreden. Vol goede moed is Burgoyne met een leger van 7000 man vertrokken.

Fort Ticonderoga (Scottno.1071) wordt heroverd en de benedenloop van de Hudsonrivier bereikt. Hiet worden 700 man naar de staat Vermont gezonden om paarden, vee, wagens enz. op te vorderen. De patriotten komen dit te weten en John Stark trekt er met zijn "Green Mountain Boys" op uit om de Engelsen een hinderlaag te leggen. De Engelsen worden verslagen in de slag bij Bennington (Scottno.644) op 16 aug. 1777. Hierdoor is Vermont onafhankelijk geworden.

In september 1777 zet het leger van Burgoyne de opmars voort. In de slagen bij Fort Stanwix en bij Oriskany wordt het Engelse leger door de patriotten verslagen en op de vlucht gedreven.

In de volgende slag, bij Saratoga, op 16 oktober 1777, gaf generaal Burgoyne zich over (Scottno.644).

Ondertussen voert Washington zijn legertje naar het dorp Valley Forge (Scottno.645). Vele vrijwilligers hebben zich bij dit leger aangesloten: o.a. de generaals Pulaski, Kosciusko, Lafayette en von Steuben.

Generaal Casimir Pulaski (Scottno.690) gestorven 1779, naar een prent in Jone's History of Georgia; aan weersijden de vlaggen van de Verenigde Staten en Polen.

Generaal Thaddëus Kosciusko, Pool van geboorte. Onderscheidde zich in de Amerikaanse Vrijheidstrijd, kreeg in 1783 het Amerikaanse staatsburgerrecht, bouwde de vesting West Point. (Scottno.734).

Generaal Marie J. P. R. Y. G. M. Markies de Lafayette, leefde van 1757 tot 1834 (Scottno.1010 en 1097) Zegel als herdenking van de aankomst van Lafayette in Amerika in 1777, portret met aan weersijden de Franse en Amerikaanse vlag. Generaal Friedrich Wilhelm von Steuben, geboren in de stad Maagdenburg, Duitsland, op 15 november 1730, in 1778 gen.-majoor en generaal-inspecteur bij het Amerikaanse leger, naar een plaque van de kunstenaar Karl Deutert.

In de winter van 1778-1779 krijgt George Clark opdracht de Engelse versterkingen in het westen op te rollen. Met een groepje van 200 man verovert hij het Fort Kaskaskia in de staat Illinois. Hij neemt het plan op om het fort Sackville het tegenwoordige Vincennes in Indiana, op de Engelsen te veroveren. Na een zeer afmattende tocht, dwars door de oerbossen in de winter, wordt in februari 1779 het fort ingenomen (Scottno.651), overgave van het fort aan Clark, naar een schilderij van Frederick C. John.

John Hays was een van de Amerikanen die toen aan deze strijd deelnam. Zijn vrouw, Mary Hays bleef thuis bij haar ouders in New Jersey. Haar enigste wens was mee te vechten voor de bevrijding van haar vaderland. Zij ging op zoek naar haar man en vond hem in Monmouth, op het moment dat de strijd tegen de Engelsen begon. Hier was Mary op haar plaats; zij zorgde voor de gewonden en droeg de hele dag water aan voor de dorstige kanonniërs. Iedereen begon haar "Molly Pitcher" te noemen. (Scottno. 646) opdruk.

DE CANADESE PRECANCELS

Uit ons laatst gehouden enquête-onderzoek is gebleken dat er in onze kring, een vrij grote belangstelling aanwezig is te achten, voor het verzamelen van precancels. Dit is niet zo verwonderlijk, omdat deze verzamelinteresse, vooral voor het verzamelgebied USA, tal van enthousiaste nastrevers telt.

Tot onze verwondering is echter gebleken dat er in onze studiegroep het merendeel grotere belangstelling koestert ten opzichte van de Canadese precancels.

In vergelijk der beide gebieden, ligt Canada ruimschoots aan de kop. Met een verdubbeling van aantal ten opzichte van Amerikaanse-precancel-verzamelinteresse.

Uit dit geconstateerde feit (waar is zo'n enquête al niet goed voor), zullen wij vanzelfsprekend onze méér dan gebruikelijke aandacht besteden.

Er zijn echter naast de pluspunten voor de Canadese precancel, een vrij moeilijke verwerving dezer zegels te constateren. In tegenstelling met zijn Amerikaans broertje, waar een ruimer aanbod voor geldt.

Daartegenover is het verzamelen van Canada-precancels, in het bijzonder voor de beginners, van méér overzichtelijker aard, dan voor de precancels van Amerika. Deze laatste vraagt een meer gespecialiseerde keuzebepaling uit de enorm vele verschijningsvormen. Doet men dit niet, dan kan het voorkomen dat men op een gegeven ogenblik, door de bomen het bos niet meer ziet. Daarbij genomen de beslist nodige catalogi-informatie, welke ook niet direkt overal voorhanden blijkt te zijn. Vooral voor de precancel-specialist betekend dit de aanschaf van diverse catalogi, welke daarvoor nodig zijn.

Met het verzamelen van Canada-precancels ligt dit veel eenvoudiger. Men kan met één overzichtscatalogus volstaan en al een heel eind op weg komen. Wil men later méér weten of specialisatie van een of meer Canadese steden nastreven, dan zou er door zelf- en gezamenlijke studie veel te bereiken vallen. Onze studiegroep zal zeer zeker aan deze

studievorm gestalte willen geven. B.v. door het verkrijgen van officiële Canadese-precancelcatalogi en ook in zekere mate van verlangde zegelverwerving, welke elders niet zo eenvoudig te krijgen zijnde Canadese precancels. Het zou een idee zijn, binnen onze groep een speciaal gericht kring belangstellenden te vormen, die hierin hun voordeel zouden zien. Daarbij discussiemogelijkheden met uitwisseling van gedachten te bewerkstelligen. Wie daar iets, of veel, voor voelt make dit even kenbaar. Onze studiegroep is er niet alleen om zo nu en dan eens over postzegels te praten of te schrijven, maar méér om zijn aangesloten leden behulpzaam en geïnformeerd te maken. Een speciale rubriek in ons contactorgaan lijkt de meest gunstige weg, om te komen tot een gezamenlijk doordringen in dit zo aantrekkelijk gebied der Canada-precancels. Schrijf of maak U instemming hierin aan de redactie kenbaar, waarbij óók, de nog willende beginner is betrokken.

VRAGENLIJST

Onder deze rubriek willen wij al onze leden ter wille zijn, vragen omtrent hun verzamelwijze(n) gezamenlijk tot een oplossing te brengen.

De één weet méér van dit, de ánder méér van dat.

Op deze wijze kan zo'n dienstverlening voor allen van positieve betekenis worden. Vragen staat vrij!

Vraag 1.

Wat betekenen de catalogi-vermeldingen: 'Double impression' en 'Double transfer'? Zijn dit gelijkwaardige drukfouten?

Antwoord: Neen, deze drukonregelmatigheden zijn op verschillende wijze ontstaan. 'Double impression' is een herhaalde druk, is dus tweemaal door de drukpers bedrukt, is echter een zeer geringe voorkomendheid, en dan alleen bij klassieke zegels te vinden. De druktechniek in de vorige eeuw was dikwijls nog primitief. Meestal met handwerk tot stand gekomen. Hierbij ontstonden deze onregelmatigheden, zoals ook de kopstaande tweede kleur bij dubbelkleurige zegeluitgaven o.a. de Usa-serie van 1869. Zeldzaam dus!

88 'Double transfer' ontstond bij één drukgang, waarbij even vóór het drukken het papier de drukvorm plaatselijk raakte.

DE LUCHTPOST-OPDRUKZEGELS VAN NEW FOUNDLAND / W.F.Briel.
(vervolg)

Helaas waren de omslagen door het vocht opengegaan, terwijl van sommige brieven de zegels waren afgeweekt. De couverts werden ambtshalve met een sluitzegel gesloten en de afgeweekte zegels werden zoveel mogelijk weer opgelijmd, wat vanzelfsprekend niet met de nodige zorgvuldigheid is geschied. Dit verklaart het feit, dat er "Hawker"-brieven voorkomen die of geen postzegel dragen, of die wel een postzegel hebben, maar waar de golflijnen van het stempel op de brief niet corresponderen met die van op de zegel. Een enkele brief toont de sporen van de initialen J.A.R. in spiegelbeeld op de plaats waar oorspronkelijk het zegel was geplakt.

De totale opslag van 200 stuks is als volgt te verdelen:
95 stuks werden gebruikt voor frankering van de werkelijk vervoerde brieven.

18 stuks die foutieve opdrukken vertoonden werden vernietigd.
1 exemplaar werd geschonken aan Koning George V van Engeland.
1 exemplaar werd geschonken aan de Gouverneur van Nw.Foundland.
1 exemplaar werd geschonken aan de Aero Club.
6 stuks werden afgestaan aan de vliegers van de firma Sopwith & Co. die het vliegtuig hadden geleverd.
2 exemplaren waren voor het Castle Museum en de overblijvende 76 stuks werden verkocht voor \$ 25.- per stuk, ten bate van de "Aid to Mariners Society".

b) In april 1919 werd van het New Foundlandzegel van 3cent ook een klein aantal exemplaren voorzien van een geschreven "opdruk": "Aerial/Atlantic/Mail/J.A.R.". Deze zegels werden bestemd voor frankering van de brieven die vervoerd zouden worden met Hawker's concurenten, de majoor Morgan en Fred. Raynham, die met een Martinsyde-machine óók een poging wilden wagen de Atlantische Oceaan te overbruggen. De postzak die reeds op 19 april 1919 was gereed gemaakt, bevatte 85 brieven, waarvan drie waren voorzien van de zegel met de geschreven "opdruk". Op 19 april 1919 werd de eerste poging gemaakt om te starten, die echter mislukte. Daarna werden nog talrijke pogingen ondernomen, o.a. op 18 mei 1919, in aansluiting op de start van Hawker, maar ook deze keer ein- 89

digde de poging met een noodlanding. De poststukken werden tijdens de duur van deze pogingen, die gedurende acht maanden vruchteloos bleken te zijn, achtergehouden. Eerst toen bleek dat de hoop op een succesvolle start moest worden opgegeven, werden de 85 brieven over zee naar Londen verzonden. Ook in dit geval was een groot deel van de post door het zeewater beschadigd. Van deze "geschreven" opdrukken zijn er vijf stuks bekend, n.l. drie gebruikt voor frankering en twee postfrisse exemplaren.

Vier brieven en drie briefkaarten welke zich in de postzak bevonden, waren gefrankeerd met zegels voorzien van de opdruk: 1st Atlantic/Air Post/Martinsyde/Raynham/Morgan. Deze opdrukken zijn gemaakt in opdracht van de vliegers en werden vervaardigd in een privédrukkerij te St. John's. De posterijen erkende deze uitgave echter niet, daar zij buiten haar medeweten en zonder haar toestemming waren vervaardigd. In totaal werd een serie van vijf zegels van deze "ongeldige" opdruk voorzien en wel, in de waarden 1cent, 2cent, 3cent, 5cent en 24cent.

2) De "Alcock"-zegel.

Op 9 juni 1919 werd een nieuwe luchtpostzegel uitgegeven ter gelegenheid van de volgende oceaanvlucht, n.l. die van de Engelse vliegerofficieren Capt. John Alcock en Lt. Arthur Whittton Brown, die op 14 juni 1919 starten en na een vlucht van 15 uur en 57 minuten behouden in Ierland landden. De zegel van 15 cent, uitgifte 1897 (t.g.v. de 400ste verjaardag van de ontdekking van New Foundland door Jean Cabot), werd voorzien van de opdruk: "Trans-Atlantic/Air Post,/1919./One Dollar". Er werden 400 vellen van elk 25 zegels, dus in totaal 10.000 stuks van deze opdruk voorzien, ruim voldoende voor alle proefvluchten in 1919.

In ieder vel bevinden zich 17 "normale" zegels (waarvan één met een onduidelijke punt achter "post"), 7 zegels zonder komma achter "post" (de 4e, 8e, 10e, 18e, 19e, 22e en 24e zegel) en één zonder komma achter "post" én zonder punt achter "1919". (de 14e zegel).

Op de 14e juni 1919 werden twee pogingen ondernomen om de Atlantische Oceaan over te steken. Alcock en Brown startten zaterdag 14 juni om 13.43 uur plaatselijke tijd van St. John's met een 4-motorige Vickers Vimy tweedekker. (Wordt vervolgd).

INLEIDING

In juni 1955 werd in Petersburg (Ont.) de ons bekende TRANSORMA-sorteermachine in gebruik genomen.

Het was type 5/300, d.w.z. 5 man bediening en 300 sorteervlakken. Deze machine bleef tot omstreeks 1963 in gebruik. De TRANSORMA is een automatische sorteermachine van Nederlands fabrikaat (ontwerpers waren de heren Marchand en Andriessen). Bouw van de machine bij "Werkspoor".

Deze TRANSORMA is de voorloper van de huidige mechanisatie in Canada. Deze machine sorteerde alleen de brieven naar plaatsnaam of woonwijk. Bekende TRANSORMA-code-tekentjes op de Canadese brieven zijn:

AA AC AH AJ AQ AU AV AX AZ BA BB BC BH BK BL.

Mocht U andere combinaties tegenkomen, dan houd ik mij aanbevolen voor uw melding.

Omdat bleek dat de TRANSORMA niet geschikt was voor de verwerking van de in Canada gebruikte lang-briefformaat-env. werd de machine in 1963 gesloopt.

Inmiddels hadden de technici niet stilgezeten en werd in 1963 in Winnipeg de SEFACAN geïnstalleerd. (SEgrator FACer CANCEller). Segrator = schiftmachine. Facer Cancellor = opzetstempelmachine. Deze machine heeft een optische en Ultra-Violette detectie voor fosforescentie.

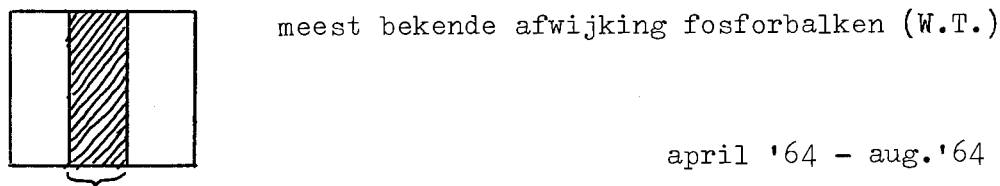
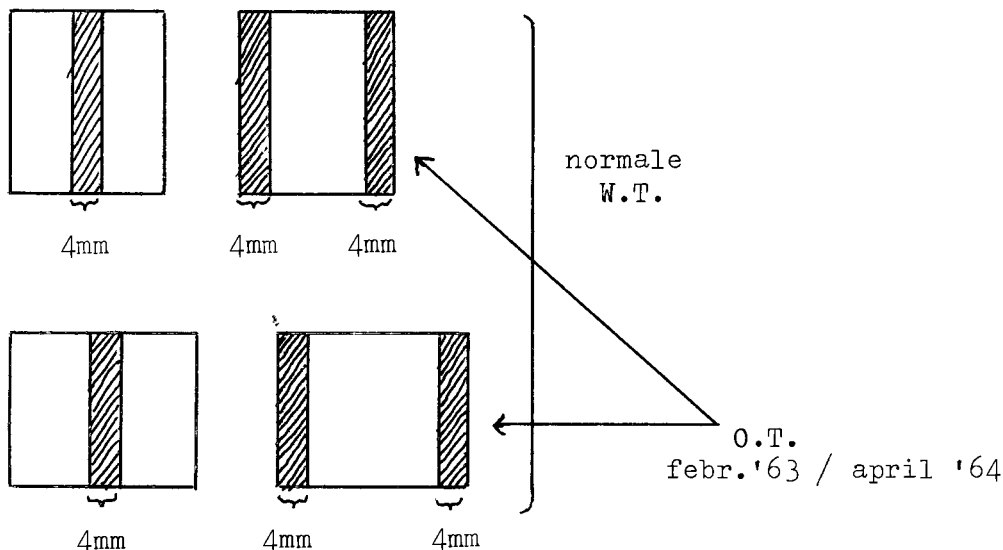
De frankeerzegels (type Dorothy Wilding) van 1954, in de waarden van 1c t/m 5c, werden 13 jan. 1963 uitgegeven maar nu gedrukt met 1 of 2 fosforbalken op de beeldzijde.

Alleen in Winnipeg en omstreken waren deze zegels verkrijgbaar. In overige delen van Canada waren de zegels zonder fosforbalken in omloop. De fosforbalken (Winnipeg Tag) genaamd, lichten blauwachtig op en na, na belichting met Ultra Violet.

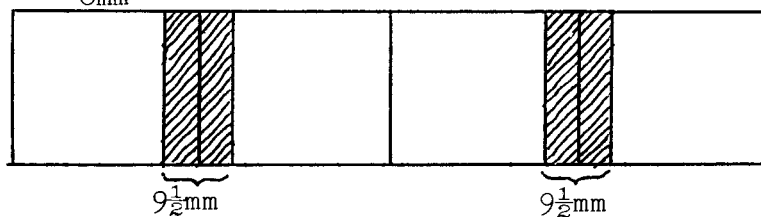
In enkele andere steden werden facers, de Mark II, van het fabrikaat Pitney Bowes geplaatst. Deze machines waren niet uitgerust met een detectie voor fosforescentie, maar hadden een optische detectie - d.w.z. de machine "zag" op de witte (reflecterende) envelop, dat de zegel "donkerder" was en geen reflectie gaf.

Het derde systeem dat thans in gebruik is, heeft ook weer een optische en UV detectie, maar nu voor fluorescentie.

In Ottawa werd deze machine het eerst in gebruik genomen (18 aug. 1972). De sinds maart 1972 uitgegeven zegels met fluorescerende balken, waarvan twee uitvoeringen bestaan n.l. 1e en 2e druk, hebben dit verschil met de fosforescerende balken, dat de balken geelachtig opgloeien maar niet nagloeien bij bestraling met UV. Omdat in Ottawa deze proef werd genomen, worden deze zegels OTTAWA TAG of ook GENERAL TAG genoemd. Nog een verschil met de Winnipeg Tag is, dat de General Tag zegels 2 fluorescerende balken hebben. Afwijkingen kunnen voorkomen. Zie voorbeeld hieronder:

april '64 - aug. '64

april '64
(ongeveer
1 maand).

INVOERING VAN DE POSTCODE

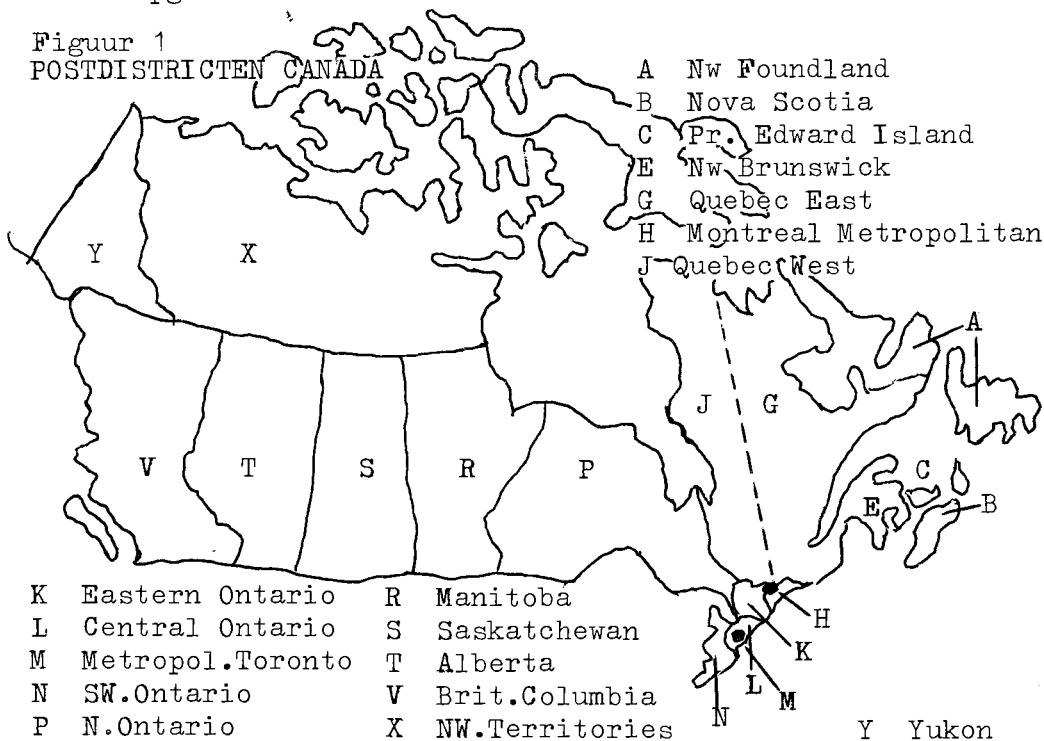
Toen het bleek dat het noodzakelijk werd tot vergaande mechanisering over te gaan, werd besloten tot invoering van de postcode, gebaseerd op het Britse systeem. De oude zone en district-nummers werden vervangen door een landelijke adrescode, die bestaat uit twee groepen van drie letters en cijfers en het gehele land verdeelt in provincies, districten, wijken, postboxen, etc. (Zie voorbeeld 1).

De gehele coderingsoperatie was op 30 nov. 1972 voltooid. Er werd echter ook een code ontwikkeld voor het machinaal aanduiden van het adres op de brieven. Deze code bestaat uit één rij van maximaal 27 gele vertikale fluorescerende streepjes, aangebracht onder het adres op de envelop.

De eerste proeven met deze "gele" code vonden in Ottawa plaats. Op 13 aug. 1972 werden hier de codeermachines officieel in gebruik gesteld. Begin 1973 kwamen in Ottawa 24 codeermachines (BELL ITT) in gebruik en in 1974 kwamen er weer 24 machines bij, alsook in Winnipeg. Deze machines staan in rijen van 12 stuks opgesteld.

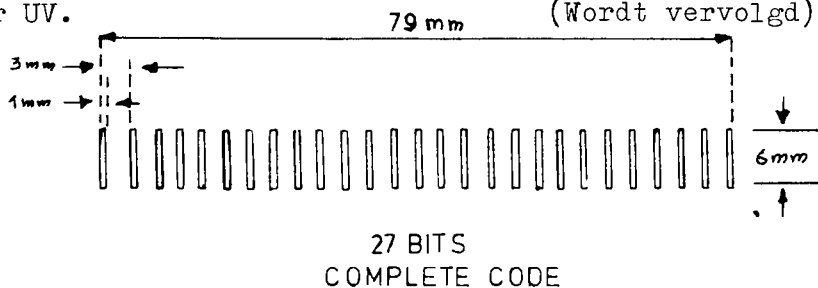
Figuur 1

POSTDISTRICTEN CANADA

De letters D F Q U O worden niet gebruikt, tegen vergissingen.

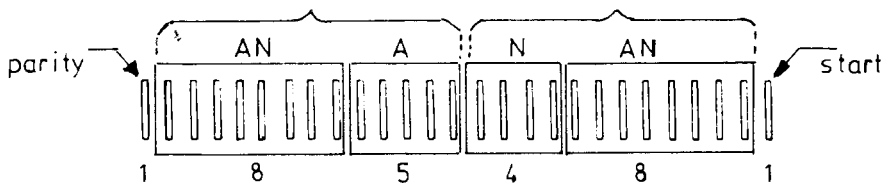
De afmetingen van de gele codestreepjes zijn 6x1mm, de totale lengte van de code is 79mm en de machinenummers (KPK=Kodeer-PlaatsKenteken) staan links op de envelop boven de codestreepjes en kunnen zowel normaal als liggend voorkomen. (Zie voorbeeld A en C). Ook de stempelinkt van de machine-stempels is thans fluorescerend. Deze stempels gloeien rood op onder UV. (Wordt vervolgd).

C.

ONDERVERDELING IN VIER GROEPEN

uitgaand geeft aan plaatselijke code
stad, provincie

VOORBEELD van een CODE op een brief

Mr. J. Fultz
2258 Bowman Road
Ottawa, Ont.
K1H 6V5

ENQUÊTE

Ons enquête-onderzoek leverde totaal 64 beantwoordingen op. Hiervan waren 32 leden welke uitsluitend de USA als verzamelgebied hebben, 26 leden met zowel USA als Canada en 6 leden met alleen Canada-interesse.

Met recht een gunstige uitslag van zo'n ruim 50% positieve reakties, waarvoor onze hartelijke dank.

Ingesloten vindt U een ledenlijst met de diverse verzamelgebieden en speciale voorkeuren der medewerkers.

RUILBANK

Besprekingen dienaangaande hebben geleid tot een definitie van de instelling van een ruilbank. Te zien als een dienstverlenende faktor binnen onze groep, t.b.v. koop, verkoop of ruil tussen de leden onderling.

Naast onze rondzending is er dus nu ook een tweede mogelijkheid, tot verwerving van gezocht zegelmateriaal.

Bijzonder belangrijk is daarbij een daadwerkelijke medewerking bij geïnteresseerden, inzake aanbiedingen alsook van koopinteresse. Op geregelde tijden zenden wij bij voldoende deelname, diverse aanbod- en vraaglijsten toe.

De ruilbank heeft hierbij een bemiddelende taak en geeft daarbij adviezen en waarborgen. Hiervoor wordt een gering percentage van het verkoopbedrag (5%) ten gunste van onze groepskas geheven. Een gunstig verloop ligt merendeels aan uw inzet en uitname ten grondslag.

AMPHILEX 77

De ons toegezegde informatiestand zal buiten het benodigde propagandamateriaal, ook een tweetal tentoonstellingskaders bevatten. Enige fraai opgezette bladen bestaande uit een weergave van de diverse facetten uit onze verzamelgebieden, zullen als "trekpleister" fungeren.

Vooraf voor het Canada-kader zoeken we nog naar enkele specifieke tentoonstellingsbladen. O.m. klassiek, modern, luchtpost, etc. Echter niet meer dan twee bladen per categorie. Wie wil er van deze gelegenheid gebruik maken om op, zij het bescheiden wijze, op Amphilex te exposeren?

In verband met het periodiek aftreden aan het eind van verenigingsjaar 1976/77 van onze voorzitter, roepen wij thans reeds kandidaten op deze functie over te nemen. Voor de boeg staande drukke werkzaamheden elders, nopen hem zich niet meer herkiesbaar te stellen.

Ook de redaktie welke door hem werd vervuld zijn daarbij in het geding gekomen. Overtuigd zijnde dat er voor deze opengevallen plaatsen binnen onze kring, de bereidheid wordt gevonden zich in te zetten, verlichten voor hem dit terugtreden. Als lid met een adviserende taak blijft hij aan onze groep zijn medewerking, vooral voor ons blad, verlenen. Het was voor hem een moeilijk besluit, vooral na een zo succesvolle periode waarin hij kon en mocht bijdragen om onze groep op een hoger plan te brengen. Dank voor het in hem gestelde vertrouwen.

Wij vonden reeds enkele leden die hierdoor een werkzaam aandeel in onze groep willen accepteren. Zowel voor de voorzittersplaats als voor de redactionele taken.

Ieder die zich alsnog kiesbaar wil stellen voor één dezer functies, geven dit spoedig op voor 1 april a.s. zodat op onze bijeenkomst in mei, een nieuwe voorzitter en ook redaktiemedewerkers kunnen gekozen worden.

Ook bestaat er behoefte aan een 2e secretaris/penningm. om bij afwezigheid van bestuursleden enig vervangend werk voor onze groep te doen.

Voor de redaktiewerkzaamheden is niet een direkte filatelistische deskundigheid vereist. Het betreft merendeels het uittikken van binnengekomen teksten op speciaal daarvoor geschikt papier. Er is voldoende kopij voor nog tal van nummers van ons blad terbeschikking. Wel moet men over een schrijfmachine en enige typ-ervaring beschikken. Wanneer meerdere het tweemaandelijks werk doen, is dit beslist geen tijdrovende bezigheid en komt ons blad op geregelde tijden uit. Alle kosten van papier, typlint etc. worden vanzelfsprekend vergoed. Wie wil en kan, geve zich spoedig bij de redaktie op, er kan dan een voortijdige afspraak t.b.v. enige inwerking worden betracht.

Tenslotte vragen wij aldegene die zich voor de komende Amphilex 77, één of meerdere dagen wilt inzetten, om onze informatiestand te bemannen (bevrouwen) dit op te geven.